

**Универзитет у Крагујевцу
Факултет техничких наука у Чачку**

Правилник

**о самовредновању квалитета студијских програма,
наставе, рада наставника, служби и услова рада
на Факултету техничких наука у Чачку**

(П Р Е Ч И Ш Ћ Е Н Т Е К С Т)

Септембар 2023. године

САДРЖАЈ

1. Садржај Правилника	3
2. Циљ и подручја самовредновања	4
3. Одговорност за самовредновање	5
4. Надлежности за самовредновање и органи самовредновања	6
5. Динамика и начин самовредновања	8
6. Поступци/Извори самовредновања	9
6.1. Студентско вредновање	9
6.2. Самовредновање запослених на Факултету	10
6.3. Вредновање рада служби Факултета техничких наука	11
6.4. Вредновање издавачке делатности Факултета	11
7. Индикатори квалитета и мерила за (само)вредновање	11
8. Инструменти самовредновања	13
9. Процедура спровођења самовредновања анкетањем	15
10. Извештај о спроведеном самовредновању Факултета	18
11. Структура Извештаја о самовредновању у оквиру обезбеђивања квалитета	21
12. Прелазне и завршне одредбе	23

Стручна служба Секретаријата Факултета техничких наука у Чачку, извршила је правно-техничку редакцију и утврдила пречишћен текст Правилник о самовредновању квалитета студијских програма, наставе, рада наставника, служби и услова рада на Факултету техничких наука у Чачку.

Пречишћен текст Правилника о самовредновању квалитета студијских програма, наставе, рада наставника, служби и услова рада на Факултету техничких наука у Чачку, садржи:

1. Правилник о самовредновању квалитета студијских програма, наставе, рада наставника, служби и услова рада на Факултету техничких наука у Чачку, број 20-181/3 од 5.02.2020. године, и
2. Правилник о изменама и допунама Правилника о самовредновању квалитета студијских програма, наставе, рада наставника, служби и услова рада на Факултету техничких наука у Чачку, број 56-3535/4 од 27.10.2021. године.

Пречишћен текст Правилника о самовредновању квалитета студијских програма, наставе, рада наставника, служби и услова рада на Факултету техничких наука у Чачку, не садржи:

1. Одредбе чланова 2. и 3. Правилник о изменама и допунама Правилника о самовредновању квалитета студијских програма, наставе, рада наставника, служби и услова рада на Факултету техничких наука у Чачку, број 56-3535/4 од 27.10.2021. године, јер је њима уређено ступање на снагу Правилник о изменама и допунама Правилника, и регулисано овлашћење стручне службе Секретаријата Факултета техничких наука да сачини, отклони евентуалне техничке недостатке и објави пречишћен текст Правилника.

УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА У ЧАЧКУ
Број: 05-1572
Дана: 13.9.2023. године
Ч А Ч А К

Правилник о самовредновању квалитета студијских програма, наставе, рада наставника, служби и услова рада (пречишћен текст)

1. Садржај Правилника

Члан 1.

Правилником о самовредновању квалитета студијских програма, наставе, рада наставника, органа управљања и услова рада на Факултету техничких наука у Чачку (у даљем тексту: Правилник) се дефинише:

- самовредновање у функцији праћења, обезбеђивања, унапређивања и развоја квалитета студијских програма, наставе и услова рада на Факултету техничких наука Чачак (у даљем тексту: Факултет);
- начин и поступак самовредновања студија, педагошког рада наставника и рада ненаставног особља у посебним службама (библиотеци, рачунском центру, студентској, административној и техничкој служби);
- систем критеријума и инструмената самовредновања по подручјима вредновања дефинисаних Стандардима за самовредновање и Стратегијом обезбеђења квалитета;
- начин учествовања студената у процесу самовредновања;
- начин самовредновања од стране студената, наставника, ненаставног особља и послодаваца свршених студената Факултета.

Овим Правилником прописују се подручја вредновања и начин рада Комисије за самовредновање, која делује у складу са Стратегијом обезбеђења квалитета и под надлежношћу Комисије за обезбеђење квалитета.

Садржај Правилника:

- Циљ и подручја самовредновања,
- Одговорност за самовредновање
- Надлежности за самовредновање и органи самовредновања
- Динамика и начин самовредновања,
- Поступци/извори самовредновања,
- Индикатори квалитета и мерила за (само)вредновање,
- Инструменти самовредновања,
- Процедура спровођења самовредновања анкетирањем,
- Извештај о спроведеном самовредновању Факултета,
- Завршне и прелазне одредбе

2. Циљ и подручја самовредновања

Члан 2.

Циљ самовредновања као инструмента система обезбеђивања квалитета рада и студија које изводи Факултет је изградња и стално унапређивање механизма систематског вредновања ради постизања највиших стандарда професионалног деловања свих учесника у раду Факултета – унапређивање квалитета педагошког рада наставника, студијских програма, наставног процеса, услова рада, рада служби, стручних органа, органа управљања и органа пословђења.

Уређење и стандарди деловања система за квалитет подлежу мерилима, начелима и критеријумима вредновања ефикасности Факултета и студијских програма.

У систему вредновања уважавају се посебности појединих наставно-научних области.

Члан 3.

Подручја самовредновања су:

- стратегија обезбеђења квалитета: документованост, промоција, спровођење и унапређење квалитета;

- стандарди и поступци за обезбеђење квалитета: постојање, комплетност, доступност, прихваћеност, примена и унапређивање;
- систем обезбеђења квалитета: организациона структура, послови, надлежности, одговорности, преиспитивање и унапређивање;
- академски стандарди у научним областима за стицање одговарајућих диплома на Факултету, као и механизми њихове одрживости, провере и унапређења;
- праћење, унапређење и развој квалитета студијских програма;
- праћење, унапређење и развој квалитета наставног процеса;
- квалитет научноистраживачког и стручног рада у научним областима заступљеним на Факултету;
- квалитет наставника и сарадника;
- квалитет студената (упис, оцењивање, самооцењивање и напредовање студената);
- квалитет докторских студија, научно-истраживачког и стручног рада;
- квалитет ресурса за образовни програм (организациона и материјална средства);
- квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке;
- квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса као савремене подршке учењу;
- квалитет простора и опреме;
- финансирање;
- улога студената у самовредновању и провери квалитета;
- систематско праћење и периодична контрола квалитета;
- јавност деловања и информисање јавности.

Члан 4.

Циљ вредновања од стране студената, актуелних и дипломираних, јесте утврђивање мишљења студената о:

- педагошком раду наставника и сарадника;
- квалитету студијских програма;
- квалитету наставе и услова рада и квалитету ненаставне подршке;
- сопственом доприносу успешности наставног процеса.

Циљ самовредновања од стране запослених Факултета је утврђивање:

- обавештености запослених о стратегији обезбеђења квалитета, стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета и о успостављеном систему квалитета;
- оспособљености и мотивисаности запослених за спровођење утврђене стратегије обезбеђења квалитета и примену успостављеног система квалитета;
- оцене и мишљења запослених о квалитету студијских програма, наставе, услова рада и квалитету управљања и пословођења.

Циљ вредновања од стране послодаваца свршених студената Факултета је да се побољша квалитет студијских програма и компетенција свршених студената као одговор на потребе друштвене заједнице и захтеве тржишта рада.

3. Одговорност за самовредновање

Члан 5.

Декан именује члана руководства (продекана за наставу) који је одговоран за планирање и спровођење самовредновања и извештавање о резултатима самовредновања.

Декан је одговоран за публикување и доступност јавности извештаја о самовредновању.

Члан 6.

Унутрашњи корисници система за осигурање и унапређивање квалитета Факултета (наставници, сарадници, студенти, административно-техничко особље, руководство, стручни органи) одговорни су за самовредновање у свом делокругу, односно у домену својих надлежности и одговорности.

У процес самовредновања укључени су сви органи, организационе јединице и службе Факултета, у складу са Стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета и осталим нормативним актима.

Члан 7.

Основна организациона структура за спровођење самовредновања је Комисија за самовредновање.

4. Надлежности за самовредновање и органи самовредновања

Члан 8.

Орган Факултета за самовредновање је Комисија за спровођење самовредновања (у даљем тексту Комисија за самовредновање).

Оснивање, надлежности и рад Комисије за самовредновање уређује се овим Правилником.

Члан 9.

Чланове Комисије за самовредновање именује Наставно-научно веће, на предлог члана руководства из члана 5. став 1 овог Правилника.

Мандат чланова Комисије за спровођење самовредновања траје три године.

Члан 10.

Чланови Комисије за самовредновање су:

- продекан за наставу;
- продекан за струковне студије;
- представник Комисије за обезбеђење квалитета из реда наставника;
- наставници (7) – по два представника из студијских програма груписаних по сродности на академским и струковним студијама (6 наставника) и наставник (1) одговоран за методологију анкетања;
- асистенти/сарадници (7) – по два представника из студијских програма груписаних по сродности на академским и струковним студијама (6) и сарадник (1) одговоран за статистичку обраду података;

- студенти (6) – по два представника из студијских програма груписаних по сродности на академским и струковним студијама према одлуци Студентског парламента.
- један студент докторских студија;
- 2 представника студентске службе, за академске и струковне студије;
- 2 представника ненаставног особља.

На првој седници Комисије за самовредновање бирају се председник и секретар Комисије.

Комисија за самовредновање може ангажовати компетентна лица, односно оперативне групе (у даљем тексту сарадници Комисије) за припрему и реализацију појединих подручја самовредновања. Предлог са образложењем за ангажовање Комисија подноси декану Факултета.

Члан 11.

Надлежности Комисије за самовредновање проистичу из дела надлежности Комисије за обезбеђење квалитета.

Комисија за самовредновање обавља следеће послове:

1. припрема годишњи план рада и спровођења самовредновања,
2. спроводи поступак самовредновања и оцењивања квалитета студијских програма, наставе и услова рада;
3. примењује критеријуме и поступке из правилника које доносе Министарство просвете, Национални савет за високо образовање и друге надлежне институције;
4. на захтев Комисије за акредитацију и проверу квалитета Министарства просвете Републике Србије доставља информације о поступку и резултатима самовредновања, као и друге податке од значаја за оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада;
5. поступак самовредновања спроводи на два начина:
 - 5.1. сумативну евалуацију (намењену добијању захтеваних оцена и испуњавању спољашњих критеријума) спроводи према принципима акредитације обавезно у интервалима од три године, а може и чешће;
 - 5.2. формативну евалуацију (намењену мењању наставног процеса у току реализације) спроводи на крају сваког образовног циклуса, а по потреби и чешће; подстиче наставнике и сараднике да континуирано спроводе поједине активности формативне евалуације и помаже им у томе;
6. припрема материјал о пролазности студената на испитима за Наставно-научно веће најмање два пута годишње: (а) непосредно по завршетку зимског семестра и (б) непосредно по завршетку летњег семестра;
7. подноси извештаје о спроведеним поступцима самовредновања Наставно-научном већу Факултета и другим заинтересованим и надлежним органима;
8. предлаже мере за унапређивање квалитета наставног процеса;
9. утврђује предлог извештаја о самовредновању;
10. обавља и друге послове из своје надлежности у складу са Статутом, члан и овим Правилником.

Члан 12.

Председник Комисије за самовредновање је одговоран за планирање и координацију рада. Председник Комисије у току поступка вредновања:

- планира динамику анкетирања,
- прати систематичност и ток спровођења поступка оцењивања,
- обрађује резултате спроведене анкете,
- сачињава извештај о спроведеном поступку оцењивања,
- подноси извештај о спроведеном поступку вредновања,
- предлаже евентуалне корекције образаца упитника – анкете,
- предлаже додатне облике и инструменте вредновања и
- предлаже и друге мере у циљу подизања квалитета процедуре вредновања.

Члан 13.

Наставници и сарадници могу самоиницијативно спровести поступак самовредновања наставе за свој предмет.

Пре спровођења самовредновања, наставник је дужан да Комисији за самовредновање достави у писаној форми обавештење о спровођењу поступка самовредновања и начину на који ће он бити спроведен.

После спроведеног поступка наставник подноси извештај Комисији за самовредновање о резултатима самовредновања и мерама које намерава да предузима ради побољшања квалитета наставе.

Члан 14.

Студенти могу покренути иницијативу за спровођење самовредновања дела наставног процеса преко својих представника у Комисији за самовредновање.

5. Динамика и начин самовредновања

Члан 15.

Факултет је дужан, у циљу непрекидног и систематског рада на унапређивању квалитета студијских програма, наставе, научно-истраживачког рада, наставног и ненаставног особља и студената, ресурса и процеса и органа управљања, да спроводи поступак самовредновања и оцене квалитета у интервалима од три године.

Поступак самовредновања се може спроводити и у краћим интервалима у појединим областима, у складу са планом рада Комисије за обезбеђење квалитета и Комисије за самовредновање.

Члан 16.

Поступак самовредновања се спроводи:

- анкетирањем студената, наставног и ненаставног особља, и послодаваца свршених студената Факултета;
- увидом у релевантну документацију и анализом записа и извештаја о резултатима рада наставника, служби и органа Факултета;
- поређењем са критеријумима успешности за посебна подручја и
- поређењем са резултатима претходног самовредновања и анализом реализације мера за унапређење.

6. Поступци/Извори самовредновања

Члан 17.

Основни начини вредновања / самовредновања студијских програма и наставног рада су:

- анализа документованости и јавности студијских програма;
- анализа записа о наставном раду;
- студентско вредновање – вредновање од стране активних студената и студената који су завршили студије на ФТН;
- вредновање од стране послодаваца као корисника услуга студената који су завршили студије на Факултету,
- самовредновање запослених.

Основне технике прикупљања података у оквиру самовредновања су утврђивање чињеничног стања путем упитника о чињеничном стању и анкетирање.

Упитнике о чињеничном стању попуњавају чланови или сарадници Комисије за самовредновање на основу увида у релевантну документацију, записе и извештаје у сарадњи са надлежним службама и радницима Факултета, ради утврђивања чињеница о постојању, актуелности, ажурности, усаглашености и доступности Стратегије обезбеђења квалитета, стандарда, поступака, докумената и записа прописаних Законом, подзаконским актима, Статутом и другим актима Факултета у функцији обезбеђења квалитета студијских програма, наставе, рада наставника и услова рада.

Анкетирање се спроводи ради утврђивања ставова студената и осталих актера високошколске наставе и образовања, као и ради процене квалитета свих аспеката образовања и рада на Факултету.

Члан 18.

Факултет узима у обзир и друге изворе вредновања наставе и услова рада као што су: успех студената (испитни резултати), статистичка анализа похађања наставе, други успеси студената Факултета, компетенције наставника, корелација материјално-техничких услова и слично, а што је посебно приказано у наредним члановима овог Правилника.

У оквиру самовредновања компетенција наставника за наставни рад, процењује се и научна компетентност на основу критеријума научног стварања и утицаја на научну и стручну јавност (извор: Књига наставника).

6.1. Студентско вредновање

Члан 19.

На Факултету техничких наука се спроводе следеће студентске анкете у склопу самовредновања:

1. анкета нових студената о претходном школовању и начину избора факултета и студијског програма;
2. анкета студената о настави одређеног наставног предмета и раду наставника, асистената и сарадника у настави;
3. анкета студената о сопственом доприносу успешности наставног процеса;
4. анкета студената друге и старијих година о реализацији студијског програма или дела студијског програма;

5. анкета студената друге и старијих година о раду Факултета (о раду служби, органа управљања итд.);
6. анкета студената о материјално-техничким ресурсима Факултета (условима рада);
7. анкета дипломираних студената о раду Факултета, студијским програмима, условима наставе, опреми, оспособљености за рад и даље напредовање.

За испитивање се користе одговарајуће скале процене и упитници професионално састављени који задовољавају захтеве за примену у педагошком истраживачком процесу.

Члан 20.

Анкетирање студената се спроводи при крају сваког семестра, при добијању уверења/дипломе и након извесног периода по добијању дипломе и искуства на радном месту.

Анкете су анонимне изузев анкете при добијању уверења/дипломе и након дипломирања.

Анкете за процену наставног предмета и наставника и сарадника на предмету треба да буду валидне и да вреднују све важне компоненте наставног процеса.

Анкете треба да буду функционалне, проспективне и да омогуће усмеравање и корекцију рада наставника и сарадника.

Анектирање студената обавља се на одговарајућим часовима (примењују се папир-оловка упитници и скале процене) и on-line (примењују се електронски упитници и скале процене).

Члан 21.

Анкетирање се спроводи према план у и према Упутству о анкетирању.

Планом анкетирања предвиђа се обезбеђивање учествовања студената који редовно похађају наставу.

Планом анкетирања обухватају се сви наставни предмети, наставници, асистенти и сарадници у настави, студијски програми, остали актери.

Комисија за самовредновање треба благовремено, а најкасније 7 дана пре самовредновања, да обавести студенте и запослене на Факултету о циљевима и времену анкетирања.

Члан 22.

Оцењивање квалитета рада ненаставног особља, одговарајућих служби и органа управљања врше студенти и наставници и сарадници једном годишње, путем анкете коју спроводи Комисија.

Анкета је анонимна, а обавља се помоћу валидних упитника и скала процене.

6.2. Самовредновање запослених на Факултету

Члан 23.

Самовредновање запослених на Факултету обухвата наставнике, асистенте, сараднике у настави, сараднике на катедрама и лаборанте, административне раднике, запослене у Деканату, запослене у техничкој служби и органе управљања и органе пословођења.

Самовредновање запослених на Факултету спроводи се појединачним анкетама (скеле процене задовољства послом и других аспеката професионалног деловања), по катедрама, дискусијом на седницама катедри, Наставно-научног већа и Колегијума, као и на радним састанцима административне и техничке службе.

Члан 24.

Комисија за самовредновање испитује радну климу, задовољство запослених условима за рад, усавршавањем, социјалним односима, менаџментом, зарадом, могућностима за лични и професионални развој на послу, материјално-техничким ресурсима рада.

Запослени оцењују квалитет наставе, квалитет рада службе и квалитет рада руководиоца/органа управљања.

За испитивање се користе одговарајуће скеле процене и упитници професионално састављени који задовољавају захтеве за примену у евалуативним испитивањима професионалног деловања.

Члан 25.

Наставници и сарадници врше самовредновање сопственог научног, стручног и наставног рада.

Наставници и сарадници извештавају о резултатима научног, стручног и наставног рада (објављени научни и стручни радови, учешће на пројектима и сл.) једном годишње у оквиру годишњег извештаја Катедре.

6.3. Вредновање рада службе Факултета техничких наука

Члан 26.

Рад службе за студентска питања оцењују:

- Комисија за самовредновање утврђивањем и анализом чињеничног стања;
- студенти и наставници путем одговарајуће анкете коју припрема Комисија за самовредновање.

Члан 27.

Рад библиотеке, административног сектора (службе за опште и правне послове, рачуноводства) и техничке службе одржавања оцењује се истим методама као у члану 25.

6.4. Вредновање издавачке делатности Факултета

Члан 28.

Квалитет издавачке делатности се оцењује:

- утврђивањем и анализом чињеничног стања у домену издавачке делатности;
- анкетама студената о покривености студијских програма уџбеницима, практикумима, збиркама задатака и другим наставним публикацијама, о квалитету уџбеника и ценама;
- поређењем са захтевима квалитета наставних и других публикација регулисаним Правилником о издавачкој делатности и уџбеницима.

7. Индикатори квалитета и мерила за (само)вредновање

Члан 29.

Квалитет наставног процеса за један предмет мери се утврђивањем и анализом чињеничног стања и преко студентске процене.

Утврђивањем и анализом чињеничног стања се процењује:

- документованост студијских програма и њихова доступност јавности;
- обим обавезне и препоручене литературе и њена доступност у библиотеци Факултета, у електронском облику и на други начин;
- заступљеност наставе (компетенција наставника и сарадника/асистената);
- динамика и редовност наставе.

Студентска евалуација квалитета наставног процеса за један предмет заснива се на мерама следећих аспеката наставе:

- процене садржаја (обим, тежина и прилагођеност), циљева, сврсисходности и структуре предмета;
- процене рада наставника и сарадника;
- процене организације и извођења наставе (примена метода, наставног материјала, литературе, организација вежби, специфичност курсева, облици рада, ...);
- процене начина и ефеката учења и поучавања на предавањима и вежбама и њихове интегрисаности;
- процене процедура проверавања и испитивања знања и вештина и усклађености са критеријским обрасцима;
- процене испуњености очекивања студената у односу на обим, ниво и корисност стечених знања и способности;
- опште оцене предмета.

Посебни индикатори квалитета наставног процеса су детаљно приказани у анкетном листу за вредновање наставе (Скала процене високошколске наставе).

Евалуација научног и стручног рада наставника и сарадника заснива се на праћењу научних доприноса и показатељима, сходно важећем Правилнику о поступку, и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача.

Члан 30.

Вредновање студијског програма у целини се састоји из:

- композитне процена свих појединачних наставних предмета из студијског програма;
- јединственом проценом студијског програма као целине у односу на захтеве прописане Законом и другим актима.

Вредновање дела студијског програма (године студија, семестра, модула и сл), представља процену квалитета програма и реализације наставних предмета који су део целине изабране за процену.

Члан 31.

Задовољство свих актера радом Факултета у целини и посебних јединица и делова, мери се на основу: задовољства студената, задовољства запослених и других социјалних партнера квалитетом сарадње, задовољства квалитетом руковођења у

посебним организационим јединицама и Факултету у целини, задовољство јавношћу рада, задовољство условима и статусом итд.

Члан 32.

Рад ненаставног особља вреднује се / мери се на основу: квалитета сарадње, професионалне иницијативе и ефикасности, квалитета руковођења организационом јединицом и др.

Члан 33.

Из поступка оцењивања се изузимају запослени који су у периоду оцењивања из било ког разлога радили мање од шест месеци на пословима за које се оцењивање спроводи и у другим случајевима по одлуци декана.

Члан 34.

Запослени који подлеже оцењивању може поднети захтев да буде оцењен пре истека периода за оцењивање ако му престаје радни однос или ако ће из одређених разлога бити одсутан, а може бити оцењен у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Захтев за оцењивање из става 1. овог члана може поднети и шеф катедре, продекан за наставу или друго заинтересовано лице.

8. Инструменти самовредновања

Члан 35.

Основни инструменти вредновања су анкетни упитници и анкетне скале процене наставног процеса изабране у складу са савременом методологијом евалуативних истраживања у наставном процесу.

Факултет сарађује са другим факултетима и стручњацима у области евалуације наставе у креирању своје процедуре и избору инструмената.

Измене у упитницима и анкетама врши Комисија за самовредновање у складу са важећом методологијом евалуативних истраживања.

Предлог измене инструмената за самовредновање може да потекне од свих актера наставног процеса.

Предлог измена анкетног упитника и анкетне скале процене Комисија за самовредновање даје на увид Комисији за обезбеђење квалитета најкасније 15 дана пре спровођења анкетања студената.

Члан 36.

Основна техника за прикупљање података од студената и запослених у оквиру самовредновања је анкетање.

Посебни инструменти за испитивање анкетањем посебних подручја самовредновања и различитих актера самовредновања су упитници и скале процене. Примењују се валидне и верификоване скале процене наставног процеса и упитници формулисани у складу са методологијом педагошких истраживања.

Примењени инструменти анкетирања су углавном затвореног облика (понуђени одговори).

Поред инструмената анкетирања, користе се и протоколи и посебни обрасци за праћење ефикасности студената, компетентности наставника, рада служби и органа управљања.

Инструменте самовредновања развија и усваја Комисија за самовредновање.

Члан 37.

Основни инструменти за процењивање различитих аспеката високошколског наставног процеса су:

1. анкетни упитник о образовним, социодемографским и мотивационим карактеристикама студената уписаних у прву годину студија;
 2. анкетни упитник и скала процене за студентско вредновање наставе једног предмета и реализатора наставе;
 3. анкетни упитник и скала за студентску процену сопственог доприноса квалитету наставног процеса;
 4. анкетни упитник и скала процене за студентско вредновање дела студијског програма;
 5. анкетни упитник и скала процене за студентско вредновање студијског програма у целини;
 6. анкетни упитник и скала процене за студентско вредновање рада Факултета као пословног система, његових делова и услова;
 7. анкетни упитник и скала процене студијског програма и рада Факултета коју попуњавају студенти који су завршили студије;
 8. анкетни упитник и скала процене студијског програма на основу професионалних компетенција запослених бивших студената коју попуњавају послодавци;
 9. анкетни упитник и скала процене за вредновање рада Факултета, организационих јединица, стручних органа и органа управљања, које попуњава наставно особље;
 10. анкетни упитник и скала процене за мерење задовољства послом, радним условима (Скала радне мотивације) и квалитетом управљања коју попуњава наставно особље;
 11. анкетни упитник и скала процене за вредновање рада Факултета, организационих јединица и органа управљања које попуњава ненаставно особље;
 12. анкетни упитник и скала процене за мерење задовољства послом, радним условима и квалитетом управљања које попуњава ненаставно особље.
- Вредновање из тачака 1–6. врше студенти, а тачака 7–8. врше свршени студенти.
Вредновање из тачака 9. и 10. врши наставно особље, а вредновање из тачака 11. и 12. врши ненаставно особље.

За приказивање тока анкетирања и основних резултата добијених наведним инструментомима (1-12), користе се следећи обрасци:

- протокол о спроведеном анкетирању (за свако анкетирање посебно);
- образац за појединачни извештај наставнику о резултатима спроведеног анкетирања студената,

- образовац за групни извештај катедри о спроведеном анкетирању студената. у процедури самовредновања користе се и следећи протоколи (инструменти) за прикупљање података:
 - образац о резултатима студената у реализацији предиспитних и испитних обавеза;
 - образац о резултатима студената на испитима;
 - обрасци за утврђивање чињеничног стања и постојања прописане документације;
 - образац за приказ научног и стручног доприноса чланова катедре.

Члан 38.

Анкете студената и запослених су анонимне, а оцењивање независно и непристрасно.

Чланови Комисије спроводе анкетирање према процедури за такву врсту испитивања.

Забрањено је да анкетар (члан Комисије) даје лицу које попуњава анкетни лист упутства и сугестије за одговарање које би утицале на исход процењивања.

Чланови Комисије за самовредновање задужени за прикупљање података гарантују анонимност података и у ситуацијама када директно преузимају анкетне листове.

Чланови комисије спроводе остале поступке самовредновања (ефикасност студената, компетентност наставника, материјално-технички услови рада итд.) на основу података и извештаја које припремају надлежне службе и органи факултета.

Члан 39.

Осим анкета из члана 37., наставници могу у оквиру интерне евалуације и у договору са студентима да изаберу и модификују и друге облике и инструменте писмене и усмене евалуације од стране студената, о чему обавештавају Комисију за самовредновање.

Резултати овакве (формативне) евалуације се користе за непосредан увид у квалитет наставног процеса и непосредну примену корективних мера ради побољшања наставног процеса.

Члан 40.

Основни инструменти за самовредновање запослених су упитници, скале процене у писаном облику, и обрасци за анализу стања документације, чињеничног стања у службама према критеријумима и посебних захтевима рада.

Чланови Комисије за самовредновање задужени за анкетирање запослених су дужни да обезбеде и гарантују потпуну тајност одговора.

9. Процедура спровођења самовредновања анкетирањем

Члан 41.

Време споровођења самовредновања анкетирањем одређено је у годишњем календару/плану рада Факултета који до почетка школске године усваја Наставно-научно веће.

Комисија за самовредновање предлаже План самовредновања Наставно-научном већу.

Члан 42.

Поступком самовредновања анкетирањем студената руководи Комисија за самовредновање у сарадњи са продеканом за наставу, руководиоцима студијских програма, шефовима катедри, предметним наставницима и Студентским парламентом.

Члан 43.

Учествовање у анкетирању је право свих студената и запослених на Факултету техничких наука.

Комисија за самовредновање је одговорна да процењивање буде спроведено на демократским принципима поштујући слободу изражавања мишљења и толеранцију различитости.

Члан 44.

Самовредновање анкетирањем студената спроводи се у просторијама Факултета.

Анкетирање обављају за то оспособљени чланови Комисије за самовредновање, према правилима спровођења анкетирања и упутству, а за то је одговоран председник Комисије.

Члан 45.

Анкета за студенте прве године о успеху у претходном школовању и другим релевантим подацима (одређено у упитнику) обавља се при упису прве године.

Дистрибуцију и сакупљање упитника из става 1. овог члана приликом уписа обавља студентска служба.

Анкета за вредновање наставног процеса и рада наставника и сарадника спроводи се два пута годишње: у претпоследњој наставној седмици сваког семестра.

За промену термина из става 3. овог члана је одговорно Наставно-научно веће које мора да донесе одговарајућу одлуку.

Анкета из става 3. овог члана спроводи се на часу предавања или вежби. Анкету спроводе чланови Комисије за самовредновање, а најмање 1 сарадник и 1 студент са студијског програма. Од тренутка када анкетари започну анкетирање на часу, наставник/сарадник вреднованог предмета не присуствују анкетирању.

Анкета о раду Факултета и његових делова спроводи се једном годишње, у јуну месецу приликом овере године студија.

Анкету из става 6. овог члана спроводи студентска служба и Комисија за самовредновање.

Оцењивање дела студијског програма од стране студената спроводи се приликом уписа студената у следећу школску годину (овде нису укључени студенти који се уписују на факултет и студенти завршне године студија).

Анкету из става 8. овог члана спроводи студентска служба и Комисија за самовредновање.

Свеобухватно оцењивање рада Факултета и његових делова и оцењивање студијског програма у целини врше лица која су завршила студије након завршетка студија и добијања уверења о завршеним студијама.

Анкету из става 10. овог члана спроводи студентска служба и Комисија за самовредновање.

Подаци добијени анкетама у овом члану се обрађују и приказују у извештају о самовредновању.

Члан 46.

Поступак вредновања студијског програма на основу процене професионалне компетентности бивших студената од стране њихових послодаваца врши се једном годишње, према плану самовредновања.

Анкету из става 1. овог члана спровode руководиоци студијских програма и Комисија за самовредновање. Према евиденцији запослености бивших студената Комисија упућује послодавцима анкетне листове са молбом да у периоду од 15 дана достави попуњене анкете.

Подаци добијени овом анкетом се обрађују и приказују у извештају о самовредновању.

Члан 47.

Поступак вредновања наставног предмета студентским анкетирањем мора бити најављен најмање 7 дана пре спровођења анкетирања, обавештавањем студената на часу, објављивањем информације на огласној табли Факултета и на Интернет страници Факултета.

Поступак вредновања наставног предмета електронским путем најављује се на огласној табли Факултета и Интернет страници. Овај поступак вредновања може да се реализује у току читаве године и користи се као формативна евалуативна мера ради непосредног увида у реализацију наставе и њеног унапређивања.

Поступци вредновања у току године морају бити најављени планом самовредновања, а одговарајуће обавештење објављено на Интернет страници Факултета.

Подаци добијени анкетирањем електронским путем аутоматски се обрађују и прослеђују предметном наставнику/сараднику и користе се као елементи формативне евалуације.

Члан 48.

Наставник је обавезан да обезбеди потребно **време на часу** за спровођење анкете и да омогући представницима Комисије за самовредновање да обаве анкетирање у његовом/њеном одсуству.

Члан 49.

Самовредновање анкетирањем запослених о задовољству послом и, раду органа управљања, условима рада и радној клими врши се једном у три године, а може и чешће.

Анкетирање се реализује у периоду од 15 дана, унапред се најављује и саставни је део плана рада Факултета.

Анкетирање запослених је анонимно.

Анкетирање спровode стручно оспособљена лица за анкетирање запослених.

Подаци добијени овим анкетирањем се обрађују и приказују у извештају о самовредновању.

Извештај овог дела самовредновања даје се на увид Наставно-научном већу и административно-техничкој служби.

Члан 50.

Анкетирање студената и наставника/сарадника о раду студентске службе реализује се једном годишње.

Анкетирање студената спроводи Комисија за самовредновање према утврђеном плану.

Анкетирање наставника/сарадника спроводи Комисија за самовредновање у исто време када и анкетирање о задовољству послом.

Члан 51.

Анкетирање студената, наставника/сарадника и осталих запослених о раду организационих јединица, стручних органа и посебних служби обавља се једном годишње:

Овим анектирањем студената обухваћене су следеће организационе јединице, службе и делатности Факултета:

- студентска служба,
- библиотека,
- административна служба: општа служба и финансијска служба,
- техничка служба;
- издавачка делатност.

Поред организационих јединица, служби и делатности Факултета из става 2. овог члана, наставници/сарадници вреднују и рад стручних органа: Катедре и Наставно-научног већа, као и органа управљања и органа пословођења.

Запослени у библиотеци, рачунском центру, административној и техничкој служби вреднују рад служби и органа управљања и пословођења.

10. Извештај о спроведеном самовредновању Факултета

Члан 52.

Сви извештаји о спроведеним поступцима вредновања служе као основа за прављење Извештаја о самовредновању Факултета.

Резултати спроведеног поступка вредновања користе се:

- за израду извештаја,
- у поступцима избора у наставна и сарадничка звања,
- за предлоге корективних мера у наставном процесу,
- за предлог корективних мера у раду служби, органа управљања и Факултета у целини;
- у другим случајевима предвиђеним законом и општим актима.

Члан 53.

Након спроведеног поступка анкетирања, Комисија за самовредновање систематизује и статистички обрађује добијене податке и обликује писмене извештаје.

Комисија за самовредновање дужна је да прву верзију писменог извештаја припреми најкасније 21 дан од дана спровођења последњег анкетања.

Члан 54.

Подаци добијени анкетањем студената се обрађују за сваки наставни предмет, за сваког наставника и сарадника појединачно, за сваки студијски програм, за сваку службу и за Факултет у целини.

Појединачне извештаје за сваког наставника и сваки предмет Комисија за самовредновање доставља наставницима/сарадницима на посебном обрасцу у два примерка.

Члан 55.

На основу обрађених података добијених од Комисије за самовредновање у појединачном извештају, сваки наставник и сарадник, након разговора са студентима, допуњава извештај за себе и свој предмет и уписује предлоге унапређења наставе. Један примерак овог извештаја са уписаним предлозима за унапређење сопственог наставног процеса наставник враћа Комисији.

Наставници и сарадници имају обавезу да врате примерак извештаја са предлозима Комисији за самовредновање најкасније 7 дана од дана пријема истог.

Члан 56.

На основу појединачних извештаја о вредновању од стране студената за предмете, наставнике и сараднике, Катедра анализира резултате, утврђује предлоге унапређивања наставног процеса и извештај доставља Комисији за самовредновање.

Катедра извештаје из 1. става овог члана доставља најкасније 7 дана од дана добијања извештаја за чланове катедре.

Члан 57.

Катедра једном годишње, према Плану рада Факултета, подноси извештај о научном доприносу наставника и сарадника у току једне године наводећи за сваког члана Катедре у заједничком извештају врсту, број и списак радова и других активности (према Правилнику о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научно-истраживачких резултата истраживача, у склопу посебних образаца).

Подаци о научној и стручној компетенцији доступни су на сајту Факултета техничких наука.

Члан 58.

Комисија за самовредновање и руководиоци студијских програма припремају део извештаја о самовредновању запослених према студијским програмима и службама у оквиру којих раде.

Члан 59.

Комисија за самовредновање и руководиоци студијских програма припремају извештај о спроведеном вредновању професионалних компетенција свршених студената од стране послодаваца.

Члан 60.

Руководиоци студијских програма, руководиоци пројеката и Студентски парламент припремају за Комисију за самовредновање извештај о учешћу студената у научно-истраживачком раду и студентским конгресима и конференцијама.

Члан 61.

Продекан за наставу припрема за Комисију за самовредновање извештај о реализацији наставе на крају школске године на основу Књиге о реализацији наставе и посебних извештаја Катедри (о одржаној настави, присуству студената, одржаним колоквијумима, консултацијама и испитима).

Овај извештај продекан за наставу припрема по потреби и чешће, као и на захтев Наставно-научног већа, Комисије за самовредновање итд.

Шеф студентске службе припрема извештај о успешности студената на испитима на крају зимског и летњег семестра.

Овај извештај шеф студентске службе припрема по потреби и чешће, као и на захтев Наставно-научног већа, Комисије за самовредновање итд.

Члан 62.

Комисија за самовредновање и Комисија за обезбеђење квалитета припремају Извештај о спроведеном самовредновању Факултета на основу:

- радне верзије извештаја о спроведеном анкетирању/самовредновању,
- свих извештаја и предлога наставника и катедри о унапређивању наставног процеса,
- извештаја продекана за наставу и шефа студентске службе и предлога за унапређење наставног процеса;
- као и извештаја о раду служби и њихових предлога за унапређење.

Комисија за обезбеђење квалитета и Комисија за самовредновање достављају извештај о спроведеном самовредновању Наставно-научном већу Факултета најкасније 45 дана од дана завршетка анкетирања.

Члан 63.

Извештај о самовредновању усваја Наставно-научно веће Факултета.

Наставно-научно веће је дужно да предложи мере за побољшање квалитета наставног процеса и услова рада.

Члан 64.

Мере за унапређивање квалитета наставног процеса и услова рада може да предложи и декан, продекан за наставу, руководилац студијског програма, шеф катедре, Студентски парламент и сви заинтересовани актери.

Корективне мере за побољшање квалитета рада или функционисања свих запослених редовно се спроводе, а обавезне су у ситуацијама када су запослени оцењени нижом оценом од 3. Циљ тих мера је побољшање квалитета наставног процеса, рада наставника и Факултета и свих организационих јединица.

За спровођење корективних мера задужени су декан, продекан за наставу, шефови катедри и руководиоци служби.

Продекан за наставу подноси извештаје о спровођењу корективних мера и побољшању квалитета Наставно-научном већу и декану Факултета.

Члан 65.

У својени Извештај о самовредновању Факултета доставља се Савету Факултета, шефовима катедри, руководиоцима студијских програма, шефовима служби и председнику Студентског парламента.

Члан 66.

На основу Извештаја о самовредновању и мишљења Наставно-научног већа Факултета, Савет Факултета доноси одлуку о оцени испуњености стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа, чиме се врши поступак контроле и унапређења квалитета.

Одлука из става 1. овог члана обавезно садржи и предлог мера за отклањање уочених слабости.

Члан 67.

Факултет је дужан да Универзитету у Крагујевцу достави Извештај о самовредновању, Одлуку Савета, као и друга документа значајна за анализу, контролу и унапређење квалитета.

Члан 68.

Извештај о самовредновању Факултета од стране студената доступан је запосленима и студентима Факултета, Универзитету у Крагујевцу, Комисији за акредитацију и проверу квалитета Министарства просвете Републике Србије и јавности.

Сажети извештај о самовредновању и одлука Савета Факултета о оцени испуњености стандарда квалитета објављују се на Интернет страници Факултета.

Члан 69.

Приговори на спроведени поступак анкетирања и самовредновања упућују се Комисији за самовредновање преко продекана за наставу у року од 7 дана од дана учињене повреде правила овог поступка, односно од дана сазнања за учињену повреду.

Члан 70.

По приговору из члана 69. овог Правилника, Наставно-научно веће одлучује у року од 30 дана од дана достављања приговора.

11. Структура Извештаја о самовредновању у оквиру обезбеђивања квалитета

Члан 71.

Извештај о самовредновању садржи (према Упутству за припрему извештаја о самовредновању):

1. опис Факултета (основни подаци)
2. стратегија обезбеђења квалитета (стандард 1);
3. стандарди и поступци за обезбеђење квалитета (стандард 2);
4. систем обезбеђења квалитета (стандард 3): опис процедура;

5. квалитет студијског програма: организација студијских програма, ефекти, и докази о начину унапређивања (стандард 4);
6. квалитет наставног процеса: организација наставе и рада са студентима (стандард 5);
7. квалитет научно-истраживачког и стручног рада: извештај о реализацији пројеката, извештај о сарадњи са другим организацијама и установама (стандард 6);
8. квалитет наставника и сарадника (стандард 7): опис рада наставника и сарадника, извештај о њиховој компетентности, извештај о вредновању наставника и сарадника од стране студената (извештај о студентској евалуацији анкетирањем);
9. квалитет студената: извештаји о успешности студената у претходном школовању добијени при упису и извештаји о успешности у току студија по годинама и предметима (стандард 8);
10. квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса (стандард 9): (а) извештај о издавачкој делатности Факултета, (б) извештај о вредновању наставних публикација од стране студената и референтних рецензента; (в) извештај о раду библиотеке, (г) извештај о раду рачунског центра и информатичке подршке, и (д) извештај о вредновању ових организационих целина Факултета од стране студената;
11. квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке (стандард 10): (а) извештај о спроведеном самовредновању у области задовољства послом и појединим аспектима рада и управљања свих запослених, (б) извештај о вредновању рада ненаставних организационих јединица и појединаца; (в) извештај о раду студентске службе, (г) извештај о раду административне и техничке службе; (д) опис рада и резултати вредновања од стране студената и наставника;
12. квалитет простора и опреме (стандард 11): опис материјално-техничке основе рада на Факултету (Књига објеката и опреме);
13. финансирање (стандард 12): извештај о раду финансијске службе, планирање и спровођење финансијских планова;
14. улога студената у самовредновању и провери квалитета (стандард 13): извештај о начину учествовања студената у самовредновању, спискови студенат укључених у поједине етапе процеса самовредновања, приказ мера унапређивања квалитета које предузимају студенти и Студентски парламент;
15. систематско праћење и периодична провера квалитета (стандард 14): план самовредновања и других процедура обезбеђивања квалитета;
16. општа оцена испуњености стандарда у високошколској установи, са предлогом будућих мера.

Део извештаја извештај о самовредновању Факултета, студијских програма и наставника од стране студената (тачке 5, 6, 8, 10, 11. и 12) може да буде формулисан и као посебан документ у прилогу. Овај извештај садржи:

1. извештај о студентској евалуацији рада Факултета у целини и предлозима унапређења;
2. извештај о студентској евалуацији студијских програма, наставе, рада наставника и сарадника и раду са студентима;

3. извештај о студентској евалуацији рада студентске и других служби Факултета.

Члан 72.

Одговорност за поједине елементе обезбеђивања квалитета и припрему података за Извештај о самовредновању је расподељена на чланове руководства Факултета, чланове Комисије за обезбеђивање квалитета и Комисије за самовредновање, и све запослене.

Поделу задужења и одговорности одређује декан Факултета посебном одлуком.

Члан 73.

За посебне извештаје о спроведеном самовредновању анкетирањем студената, запослених и других (члан 71, став 1-5) одговорни су председник Комисије за обезбеђивање квалитета и председник Комисије за самовредновање.

12. Прелазне и завршне одредбе

Члан 74.

Извештаји о спроведеним поступцима вредновања анкетирањем чувају се у Архиви Факултета 5 година од дана спровођења поступка вредновања.

Извештаји о самовредновању чувају се трајно у архиви Факултета.

Остала документа настала у току поступка оцењивања и самовредновања чувају се једну годину од дана прикупљања.

Документа из става 2. и 3. овог члана обезбеђују се и у електронској форми и трајно чувају у две копије.

Члан 75.

Овај Правилник доноси Наставно-научно веће Факултету техничких наука у Чачку. Измене и допуне Правилника врше се на исти начин како је и донет.

Члан 76.

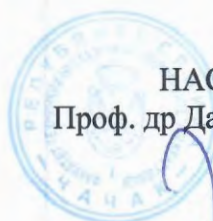
За тумачење овог Правилника одговорни су Комисија за самовредновање (руководилац) и Комисија за обезбеђење квалитета.

Члан 77.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о самовредновању квалитета студијских програма, наставе, рада наставника, служби и услова рада на Техничком факултету у Чачку, бр. XIX-744/9 од 9. 04. 2008. године.

Члан 78.

Правилник ступа на снагу осмог дана по доношењу од стране Наставно-научног већа Факултета, а објавиће се у библиотеци Факултета и на сајту Факултета.

ПРЕДСЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА

Проф. др Данијела Милошевић, дипл. инж. инф.